

Docentenhandleiding

- Leeftijd: 13-15 jaar
- Geschikt voor: onderbouw voortgezet onderwijs
- Tijd: 45-60 minuten (afhankelijk van de keuzeopdrachten)
- Vakgebied: Nederlands, Maatschappijleer, Maatschappijwetenschappen, Filosofie en Kunstzinnige Oriëntatie. Daarnaast sluit het aan bij denk- en leervoorwaardelijke vaardigheden (voorheen 21e-eeuwse vaardigheden).
- Kernbegrippen: ADHD, onbegrip, creativiteit.

De Locker – Luca: ADHD

Luca (14) heeft ADHD en kan soms ineens een woede-uitbarsting krijgen. Hij voelt zich niet altijd begrepen. Ook niet door zijn vader, die zelf eveneens ADHD heeft. Met animaties wordt duidelijk gemaakt hoe Luca's brein werkt.

De Locker is een online verzamelplaats voor deze en andere verborgen verhalen van jongeren tussen de 14 en 20 jaar. In korte documentaires, gemaakt door jonge makers (<33) worden allerlei onderwerpen uitgelicht waar jongeren mee bezig zijn, maar waar ze vaak niet zo makkelijk over praten.

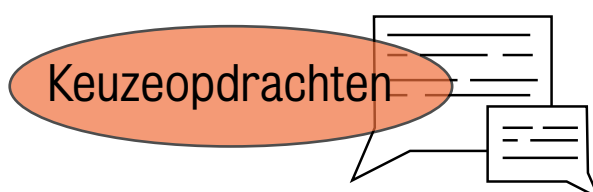
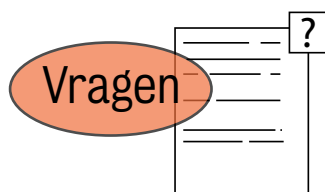
Het project is een samenwerking tussen HUMAN, NPO 3Lab en NPO3Extra. Dit lesmateriaal is ontwikkeld door HUMAN en IDFA educatie.

Leerdoel

Aan het einde van deze les hebben de leerlingen meer inzicht hoe het is om ADHD te hebben. Ze kunnen zich verplaatsen in een ander en aangeven wanneer ze zich onbegrepen voelden.

Opbouw les

Deze les bestaat uit het bekijken van de documentaire De Locker - Luca (5 minuten). Voorafgaand aan de documentaire kan de opdracht 'wat is een documentaire?' worden gemaakt. Na het bekijken van de documentaire gaan de leerlingen individueel aan de slag met verdiepingsvragen. De vragen kunnen eventueel ingevuld worden op het werkblad. Vervolgens kan er een verwerkingsopdracht naar keuze worden uitgevoerd, zoals het schrijven van een brief naar Luca. Sluit de les af door terug te kijken op de verdiepingsvragen en/of de keuzeopdracht(en). Wat nemen de leerlingen mee van deze les?

Vragen voor de video

10 min

Het is handig als de leerlingen een duidelijk beeld hebben over wat een documentaire precies is, voordat ze Luca: ADHD gaan kijken. Geef de leerlingen de volgende opdracht en bespreek deze vervolgens.

- 1) Wat is een documentaire? Noem minstens twee kenmerken.
- 2) Welke overeenkomsten en verschillen zijn er tussen de verschillende documentaires die je gezien hebt?
- 3) Wat is het verschil tussen een documentaire en een speelfilm?
- 4) Wat is het doel van een documentaire?
- 5) Geeft een documentaire de werkelijkheid weer zoals we die kennen? Leg uit.

Toelichting

Een documentaire is een film waarin het verhaal dat wordt verteld echt is gebeurd. Documentaires vertellen echte verhalen. De mensen die je in een documentaire ziet, zijn dan ook geen acteurs die een rol spelen. Het zijn echte mensen die zichzelf zijn.

In omschrijvingen van het begrip documentaire zijn de begrippen op feiten gebaseerd en realiteit uiteraard belangrijk. Maar net zo belangrijk om te bespreken is dat we in documentaires kijken naar het subjectieve beeld dat de maker schetst van de realiteit. In hoeverre is de in de documentaire gepresenteerde werkelijkheid echt? En is de documentairemaker, die altijd manipuleert, eigenlijk wel in staat in het brengen van dé waarheid?

Waar het in speelfilms gaat om het vertellen van een fictief verhaal, worden documentaires gestuurd door een zekere argumentatie. De maker heeft een bepaalde visie over iets of iemand. Met behulp van hetgeen een documentaire toont, worden als het ware bewijzen aangeleverd die deze visie onderbouwen. De ene documentaire presenteert dit als een zeer objectieve argumentatie, de andere documentaire geeft een meer persoonlijke invulling. In alle gevallen is er sprake van een subjectieve benadering. De maker gunt ons immers een blik op de wereld om ons heen, waarbij zijn/haar visie het uitgangspunt is. Dit onderscheidt documentaire film van de journalistieke praktijk.

Wat is ADHD?

ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) is een stoornis waarbij je vaak erg druk en snel afgeleid bent. Dat kan op verschillende manieren voor problemen zorgen.

Er zijn allerlei kenmerken die bij ADHD horen. Dat je druk bent bijvoorbeeld, maar ook dat je niet altijd goed oplet. Je kunt snel afgeleid zijn en het lastig vinden om naar anderen te luisteren. Er zijn 3 soorten ADHD, met elk hun eigen kenmerken:

1. ADHD-I (Inattentive): je hebt vooral moeite om je aandacht bij dingen te houden. Je zit vaak in je eigen wereld, voor anderen lijkt het alsof je aan het dagdromen bent. Dit heette vroeger ADD, Attention Deficit Disorder.
2. ADHD-H (Hyperactive/Impulsive): je bent erg druk, je beweegt veel en kunt moeilijk stilzitten. Ook doe en zeg je vaak dingen zonder er eerst over na te denken.
3. ADHD-C (Combined): je hebt kenmerken van allebei de andere soorten. Je bent dus druk én je hebt moeite met aandacht. Deze vorm van ADHD komt het meest voor.

(Bron: [Hersenstichting](#))

Verdiepingsvragen (na de video)

10 min

- 1) Luca voelt zich soms onbegrepen, vanwege het feit dat hij ADHD heeft. Wanneer voel jij je weleens onbegrepen? Wat voelde je toen? En wat deed je om dit gevoel minder te maken?
- 2) In de documentaire wordt er aan Luca gevraagd wat hij zou veranderen als hij de baas over de wereld zou mogen zijn. Wat zou jij veranderen?
- 3) Luca hoopt met zijn verhaal meer begrip bij zijn klasgenoten te creëren. Leg uit of je vindt dat dat wel of niet gelukt is met deze documentaire. Begrijp je nu wat ADHD is en doet bij Luca?

Keuzeopdrachten (na de video)

→ Interview

20 min

Stel je voor: Luca, de hoofdpersoon van de documentaire, komt in de klas.

Wat zou je hem willen vragen? Met deze vraag gaan de leerlingen in tweetallen aan de slag. Bespreek voordat de leerlingen aan de slag gaan met de vragen gezamenlijk 'het ideale interview'.

Dit kan aan de hand van vragen als:

- Hoe pak je het aan om zoveel mogelijk te weten te komen?
- Op welke vragen wil je echt een antwoord hebben?

Als de leerlingen de vragen hebben opgesteld, kunnen ze in duo's het interview oefenen. De ene leerling is de geïnterviewde en de andere de interviewer. Na 5 minuten kunnen de rollen worden omgedraaid.

Met deze opdracht leven ze zich in Luca of de documentairemaker in. Daarnaast leren ze naar elkaar te luisteren.

Interviewtips

- Bereid het interview goed voor. Schrijf voor jezelf alvast een aantal vragen op, maar durf ook van je vooraf bedachte vragen af te wijken.
- Luister goed naar de geïnterviewde en laat hem/haar uitpraten.
- Stel open vragen (vragen waarop je niet enkel met ja of nee kunt antwoorden).
- Vraag door en reageer op de geïnterviewde.
- Als de geïnterviewde iets niet wilt vertellen, accepteer dat dan en ga door naar een andere vraag
- Vraag naar voorbeelden en details.

→ Schrijf een brief

20 min

Laat de leerlingen een brief schrijven naar de hoofdpersoon of documentairemaker. Wat zou je aan Luca willen vragen of heb je advies voor hem hoe hij het rustiger in z'n hoofd kan hebben?

Wat zou je van de documentairemaker willen weten?

Extra verdieping

Bekijk het educatiedossier [Mentale gezondheid](#) voor meer lesmateriaal en video's.

Op website van [ADHD Centrum Nederland](#) vind je relevante informatie over ADHD, begeleiding en andere gerelateerde onderwerpen.

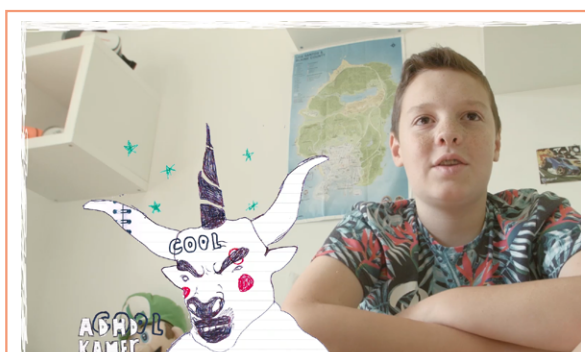
Op de website van de [Hersenstichting](#) vind je achtergrondinformatie over ADHD.

Bekijk de video [ADHD: Liedje van Typhoon](#) of de uitlegvideo [Wat is ADHD?](#) op Schooltv.

Bekijk de video [Pointer Check: Door TikTok weten of je ADHD hebt?](#).

Tot slot

HUMAN is altijd benieuwd naar de manier waarop bovenstaande opdrachten in de klas zijn behandeld. Heb je tips en/of aanvullingen voor ons of voor andere docenten? Dan kan je een mail sturen naar educatie@human.nl. Bedankt!

DE LOCKER

Credits De Locker: Luca

- Research, regie en montage: Daylène Kroon
- Camera: Luc Schraauwers
- Animatie: Laetitia Roling en Daylène Kroon
- Productie: Marjolein Klooster (HUMAN)
- Titelvormgeving: Kris Kobes
- Eindredactie: Els van Driel

→ **Vragen vóór de video's**

1) Wat is een documentaire? Noem minstens twee kenmerken.

2) Welke overeenkomsten en verschillen zijn er tussen de verschillende documentaires die je gezien hebt?

3) Wat is het verschil tussen een documentaire en een speelfilm?

4) Wat is het doel van een documtenaire?

5) Geeft een documentaire de werkelijkheid weer zoals we die kennen? Legt uit.

→ **Vragen na de documentaire**

1) Luca voelt zich soms onbegrepen, vanwege het feit dat hij ADHD heeft. Wanneer voel jij je weleens onbegrepen? Wat voelde je toen? En wat deed je om dit gevoel minder te maken?

2) In de documentaire wordt er aan Luca gevraagd wat hij zou veranderen als hij de baas over de wereld zou mogen zijn. Wat zou jij veranderen?

3) Luca hoopt met zijn verhaal meer begrip bij zijn klasgenoten te creëren. Leg uit of je vindt dat dat wel of niet gelukt is met deze documentaire. Begrijp je nu wat ADHD is en doet bij Luca?
